

עפ"ת 19509/03/17 - ירקוני איתן נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עפ"ת 19509-03-17 ירקוני איתן נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני:

בפני	כבוד השופטת נאוה בכור
מערער	ירקוני איתן
נגד	
משיבה	מדינת ישראל

פסק דין

1. בפניי ערעור על פסק דינו של בית משפט השלום לתעבורה בפתח תקווה בתת"ע 10090-07-16 מיום **27.2.17** (כב' הש' ריבלין), בגדרו הורשע המערער בעבירה של נהיגה בקלות ראש בניגוד לסעיף 62(2) לפקודת התעבורה [נוסח חדש], והושתו עליו העונשים הבאים:

פסילה בפועל למשך 4 חודשים

קנס בסך 1,200 ₪ או 12 ימי מאסר תמורתו

ושני חודשי פסילה מותנית.

על פי כתב האישום, ביום **23.6.16** נתפס המערער כשהוא מזגזג בנהיגה בין הנתיבים מעל 2 ק"מ בכביש 1 לכיוון מזרח, ובכך סיכן את התנועה העמוסה בכביש.

2. פסק דינו של בימ"ש קמא

מהכרעת דינו של בימ"ש קמא עולה כי בניגוד למקרים בהם על בימ"ש להכריע בין גרסת השוטרים לגרסת הנהג- בנסיבות שבפניו ישנו סרט שצולם ממצלמת רכבו של המערער (נ/2).

הסרט מחזק את גרסתם של שני השוטרים, עדי התביעה, לפיה המערער סטה מנתיב לנתיב תוך סיכון המשתמשים בדרך.

עוד קבע בימ"ש קמא כי משעה 16:08 עד לשעה 16:11 בהם עקבו השוטרים אחר רכב המערער, בוצעו לפחות 9 סטיות מנתיב לנתיב, כאשר המערער מגיע לעיתים עד למהירות 142 קמ"ש.

עוד נקבע כי בחלק מקטעי הכביש נראו עומסי תנועה ניכרים ובחלק עומסים פחותים, ואילו המערער נוהג מרחק של כ- 2 ק"מ תוך שהוא סוטה מימין לשמאל ומשמאל לימין, ובכלל זה סטיות מנתיב שמאלי דרך נתיב אמצעי עד לנתיב הימני, באופן המחזק את גרסת השוטרים.

עוד נקבע כי יש לקבל את גרסת השוטרים לפיה המערער נצמד עקב הסטיות לכלי רכב לפניו, כשע"ת/1 אף ציין כי מכוניות נאלצו לבלום בשל רכב המערער, ובכך סיכן כלי רכב, כמו גם עקב הזיגזוגים.

בנוסף, מצא בימ"ש קמא חיזוק לגרסת השוטרים בתגובתו הספונטנית של המערער, עת נעצר ע"י השוטרים, לפיה אמר כי הוא יודע והבין את מעשיו, אך ממהר לנכדו ומבקש להסתפק באזהרה.

בנסיבות אלה, הרשיעו בימ"ש קמא בנהיגה בקלות ראש, ולאור עברו התעבורתי וחומרת העבירה השית עליו את העונשים המפורטים לעיל.

טיעוני הצדדים

.3

מטיעוני המערער עולה כי טעה בימ"ש קמא בכך שהרשיע את המערער בעבירה הנ"ל.

ראשית, המערער זומן לדין בחודש נובמבר, אולם ביום **24.9.17** מצא עצמו נדון בהיעדר לאחר ש"יד נעלמה" שינתה את הזימון, ורק כעבור כ- 3 שבועות בוטל פסה"ד.

ניתנה בידיו הזמנה לדין הנושאת את מועד הדין לחודש נובמבר ומועד זה תוקן למועד מוקדם יותר מבלי שיידעו אותו בכך, כך שהוא נדון בהעדרו.

לטענתו- מדובר בזיוף שלא נחקר.

רק כעבור שבועיים בוטל פסק הדין, במהלכם לא נהג המערער ברכב, ומשנגזר דינו בשנית- הושת עליו עונש חמור מזה שהושת בתחילה.

נפסק בעבר כי כתב אישום תעבורתי הנסמך על דברי שוטר צריך חיזוק, ועל כן על בימ"ש לבחון בהקפדה יתרה את התשתית הראייתית בתיק, באופן שלא נעשה דנן.

כך, מושגים דוגמת "מהירות בלתי סבירה" ו"סיכון" צריכים ביסוס ראייתי.

העובדות הנראות בסרטון ופרשנותן המשפטית אינן יוצרות כלל עבירה, ולחילופין אינן יוצרות את ההגדרה של "קלות ראש" ושל "סטייה" מנתיב.

נהיגה היא פעולה דינמית, לא בכדי לאחרונה הגברה האכיפה על הנוסעים בצד שמאל.

בסרטון נראית נהיגה ללא דופי, וגם אם ניתן ללמוד מהצילום על חריגה במהירות הרי זו מהירות ברמה של

ברירת משפט בשיעור של 250 ש"ח.

המערער מודה כי החליף נתיבים ככל נהג סביר, בהתאם לקצב התנועה בדרך מהירה, וכשבימ"ש קמא מגדיר כי המערער "סטה" מנתיביו- הוא מתעלם מהגדרתה החוקית והמילונית של המילה סטייה, שכן לא נגרמה הפרעה או סיכון בהתאם לסעיף בתקנות התעבורה.

כך גם לגבי "מהירות סבירה"- שלפי תקנה 51 לתקנות התעבורה מדובר במהירות שבכל הנסיבות ותנאי הדרך והתנועה בה, תהיה בידי הנהג את השליטה המוחלטת ברכבו.

בענייננו, לא ברור מדוע נקבע כי המערער נהג במהירות שאינה סבירה, על סמך הגדרה זו, הואיל ולא איבד את השליטה ברכב, והיא תאמה את תנאי הדרך. בימ"ש קמא לא נימק זאת.

הגם שאין ערכאת ערעור מתערבת בממצאים עובדתיים ומהינות שנקבעו בערכאה דיונית ששמעה עדים והתרשמה מהם במישרין, הרי שבמקרים חריגים תתערב- ומקרה זה מצדיק את התערבותה.

ממצאי העובדה נקבעו ע"י בימ"ש קמא בהתבסס על שיקולי היגיון, ועל כן נדרשת התערבות במסקנות המשפטיות אליהן הגיע בימ"ש קמא, ולא בעובדות עצמן.

מהפסיקה עולה אבחנה בין עבירה של נהיגה ברשלנות בה הורשע המערער, ובצידה עונש פסילת מינימום של 3 חודשים, לבין נהיגה בחוסר זהירות לפיה תקנה 21(ג) לתקנות התעבורה, שאין בצידה עונש פסילה מינימלי.

נקבע כי מקרים בהם מדובר ברשלנות או חוסר זהירות גבוהים -יכנס הדבר בגדר עבירת הרשלנות בפקודה, ובמידה נמוכה- בתקנה הנ"ל.

חלק מהפסיקה (ת"ד 1388/02; ת"ד 1318/01) אף התייחסה ליסוד הנפשי הנדרש, לפיו יש צורך בהוכחה של מחשבה פלילית בעבירה לפי הפקודה, ולו בדרגה נמוכה של פיזיות או רשלנות רבתי המגיעה עד כדי קלות דעת, בניגוד לתקנה- המחייבת הוכחת העדר מודעות בלבד (רשלנות). שאינה מחייבת הוכחת יסוד נפשי כלשהו כתנאי להרשעה בגינה אלא רשלנות בלבד (העדר מודעות).

לאור עמדת הפסיקה, עולה כי מטרת הסעיף בפקודה הוא לשמש במקרים בהם יש יסוד להחמיר מעבר לתקנה גופה.

הפרשנות התכליתית היא כי הסעיף בפקודה חוקק למקרים בהם התקנה אינה מספיקה. הכלל צריך להיות שנאשמים יואשמו קודם כל בתקנות התעבורה ורק מקום בהם התקנות אינן מצביעות על החומרה המיוחדת שבנסיבות ביצוע עבירה ספציפית- יש לפנות לפקודה המחייבת פסילה כאמור, כגון מקום בו סטייה ממסלול הביאה לפגיעה ברכב שבא ממול.

בנסיבות כאלה יש הצדקה להחמרה בענישה ולתוספת רכיב הרשלנות לפי סעיף 62(2) המחייב ענישה מחמירה, לצד החמרה ביסוד הנפשי.

כך הבדל בין מעבר באור אדום, שהינה עבירה מסוג אחריות קפידה, לעומת מעבר באור אדום תוך הימלטות מניידת.

בנסיבות אלה, עדויותיהם של עדי התביעה אינה מקימה תשתית ראייתית להרשעת המערער בעבירה הנ"ל.

מסקנת בימ"ש קמא בהכרעת דינו לפיה "בנסיבות אלה אין אלא להסיק כי גרסת השוטרים נכונה ואמינה"- אינה מבוססת כלל ועיקר.

משינויי הנתיב והמעברים -אין למדים קרבה מסוכנת לרכב אחר ו/או שרכב אחר שינה מאורח נהיגתו - בלם, סטה, צפר או סיפר לשוטרים אודות נהיגה רשלנית של המערער.

לא די בהבל פיו של שוטר או באמירה סתמית לגבי ביצוע עבירות תעבורה, אלא על ערכאת הערעור להעביר מסר חד משמעי לפיו על שוטרים בזירת האירוע לפרט את אופן ביצוע ונסיבות העבירה.

בביהמ"ש השוטרים מנסים להסתמך על זיכרונם כעבור חלוף זמן.

כך, למשל **בנ/1** מופיע שרכב אחר בלם - מבלי לפרט איזה רכב, מרחק, וסיבת הבלימה.

לא די בעדותו של שוטר כדי להרשיע אלא שעדי התביעה אף מסרו עדות מגומגמת בבימ"ש קמא לפיה לא ידעו/לא זכרו מידע רלוונטי אודות מרחקו של המערער מרכבים אחרים, באיזו סטייה מדובר חדה או הדרגתית, כמה מכוניות הופרעו, וכיו"ב.

לעניין העונש- עקב שינוי מועד הדיון בגינו נשפט בהעדר היה פסול המערער בפועל מלנהוג במשך כשבועיים- שלושה שבועות.

בנוסף, אין סיבה להבדל המשמעותי בענישה בין גז"ד בהעדרו לבין זה שלאחר ניהול המשפט, שכן אין סיבה מהותית להחמרה בענישה בין נאשם שלא טרח להתייצב לכאורה- לבין נאשם שבא לביהמ"ש וניסה בכל מחיר להוכיח את צדקתו.

לאור האמור, מתבקש זיכוי של המערער ולחילופין- הרשעתו בעבירה על פי תקנה 21(ג) תקנות התעבורה, תשכ"א-1961.

לחילופי חילופין- מתבקשת הקלה משמעותית בעונשו, ובעיקר ברכיב הפסילה.

מטיעוני המשיבה עולה מאידך כי הטענה בדבר סעיף האישום השגוי כלל לא עלתה בבימ"ש קמא,

ומדובר בטענה חדשה במסגרת ערעור.

מעבר לנדרש יוער כי הפררוגטיבה בדבר בחירת הסעיף היא לתביעה, ובמקרה דנן קיבל ביהמ"ש קיבל את עמדתה והרשיע בעבירה כי סבר שהיא מתאימה.

הראיות שהובאו רבות, ובכלל זה דו"חות שוטרים נעדרי כל אינטרס המבצעים מלאכתם, סרטון שמחזק את גרסאות השוטרים ונותן תמונה מלאה לפיה המערער סטה מנתיב לנתיב ומגיע למהירות גבוהה של עד 144 קמ"ש ונהג בצורה פראית דקות רבות טרם נעצר.

למארג הראייתי מתווספת אמירתו של המערער שהוא ממהר להוציא נכדו מהגן.

לכן הכרעת הדין מוצדקת, ולא נפל בה כל פגם או שגגה.

לא מדובר במערער המורשע לראשונה, אלא בעל עבר תעבורתי מכביד של 32 הרשעות. הרישום הפלילי כולל עבירות דומות של נהיגה ללא זהירות ועבירות נוספות.

עונש של 4 חודשי פסילה הינו ראוי, בהעדר לקיחת אחריות בשלב גזירת העונש.

לאור כל האמור, לא נפל פגם בפסק דינו של בימ"ש קמא, ויש לדחות את הערעור.

4. דין והכרעה

ערכאת הערעור אינה מתערבת בממצאי עובדה ומהימנות של ערכאה דיונית אלא רק במקרים חריגים ויוצאי דופן, בהם נמצא כי המסכת העובדתית שנקבעה על-ידי הערכאה הדיונית או המסקנות המשפטיות אליהן הגיעה- אינן סבירות או מתיישבות עם חומר הראיות (ע"פ 2694/09 **פלוני נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 23.06.2010); ע"פ 4629/09 **פלוני נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 18.11.2009); ע"פ (חי') 33487-06-10 **הוועדה המקומית לתכנון גבעות אלונים נ' אבראהים עווד** (פורסם בנבו, מיום 5.9.10)). בע"פ 4629/09 פלוני נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 18.11.2009).

בנסיבות שבפניי- נסמך בימ"ש קמא בעיקר על עדויותיהם של שני עדי תביעה, השוטרים במקום האירוע, שהעידו אודות נהיגתו של המערער, וכן סרטון מתוך רכבו של המערער שצילם את מהלך נסיעתו בדקות עובר לעצירתו ע"י השוטרים, והינו בבחינת הראיה הטובה ביותר.

עיון בתשתית הראייתית בתיק, כמו גם בנימוקי הכרעת דינו של בימ"ש קמא, מעלה כי לא נפל כל פגם בהחלטתו, ואין מקום להתערבותה של ערכאת הערעור.

בסעיף 62(2) לפקודת התעבורה קבע המחוקק את הנסיבות בהן תתגבש העבירה הרלוונטית תוך קביעת מספר חלופות כדלקמן-

"נוהג רכב בדרך קלות ראש, או ברשלנות, או במהירות שיש בה בנסיבות המקרה סכנה לציבור, אף אם היא פחותה מן המהירות המקסימלית שנקבעה"

בענייננו, בחינת הסרטון שצולם ממכוניתו של המערער, ואף הוגש במסגרת פרשת ההגנה,

מעלה כי בדומה לתיאור בהכרעת דינו של בימ"ש קמא, נראה המערער כשהוא נוסע במהירות גבוהה מאוד, רובה ככולה של הדרך, מהירות הנעה בעיקר בין 120-135 קמ"ש(!), ומגיעה בשיאה לכדי 144 קמ"ש(!).

לא זו בלבד שמדובר במהירות הגבוהה במידה ניכרת מזו המותרת בכביש בו נסע, אלא שמן הסרטון נראה כי מדובר בכביש עמוס, בחלקים שונים, כשהמערער עובר באופן תכוף בין הנתיבים - ובכלל זה מנתיב קיצוני לנתיב קיצוני אחר - כל זאת כשמהירות נסיעתו כמעט ואינה פוחתת.

די בפער המובהק בין נהיגתו של המערער, כנראה במצלמה, לבין נהיגתם של הרכבים הרבים האחרים על פניהם הוא חולף בדרכו, כדי להבחין בנהיגתו חסרת הסבלנות, המהירה והמסוכנת.

המחוקק ציין במפורש כי יכול ונהיגה תהווה סכנה לציבור אף מקום בו המהירות פחותה מהמהירות המרבית שנקבעה באותה דרך, **קל וחומר - בענייננו בה מדובר במהירות מופרזת לכל כביש במדינת ישראל.**

זאת ועוד, בצדק מצא בימ"ש קמא את הסרטון כמחזק את גרסתו של המתנדב יהודה שרון שנכח באירוע, כשמהדו"חות שמילא - ובכלל זה שרטוט מסלול רכבו של המערער - עולה כי ראה את רכב המערער נצמד לרכבים שלפניו ומזגזג בין הנתיבים בפראות, כ-8-9 פעמים, כל זאת לאורך כ-2 ק"מ, ותוך שמירת קשר עין רצוף עמו (ת/1; ת/2; ת/3).

לא זו בלבד שמדובר בעד אובייקטיבי נעדר כל מניע זר להפליל את המערער, אלא שיש בסרטון מרכבו של המערער עצמו - כדי לחזק את כל האמור בדו"חות שהגיש, ובכלל זה את תשובת המערער במקום האירוע לפיה הוא ממחר לנכדו, וכי הבין את שעשה (גרסה בה הודה בבימ"ש קמא - ראו להלן).

עד זה חזר על הדברים אף במעמד עדותו בבימ"ש, כשבעובדה כי פרטים מסוימים אינם זכורים לו בשל חלוף הזמן - אין כדי להפחית ממהימנות הדברים שתועדו על ידו בזמן אמת באופן מפורט וברור.

אדרבא - לו היה בכוונתו של עד זה "להפליל" את המערער כטענתו, הרי שיכול היה להפליג בתיאורי סרק מעל דוכן העדים ולעבות את האמור בדו"חות שרשם, כמו גם להוסיף ביצוע עבירות מן הגורן ומן היקב, ברם העובדה

לפיה מקפיד להעיד כי אינו זוכר פרטים כאלה ואחרים- **רק מחזקת את אמינותו.**

עדות זו מקבלת חיזוק נוסף בגרסת השוטר דימטרי פיין, שנכח אף הוא באירוע, ותיעד אותו בזכ"ד, כשאף בעדותו לא נמצא כל דופי או מניע זר.

בשולי הדברים יוער כי טענות המערער בדבר העדר תיעוד מדויק של האירוע ע"י מי מהשוטרים, כגון רישום מרחק מרכבים אחרים, פרטי רכב שבלם וכיו"ב, מתעלמות מהעובדה כי הוא עצמו דאג לתעד את נסיעתו לכל אורכה, באופן המייתר את אותו "תיעוד מדויק" שממילא מצוי בדו"חות השוטרים כדבעי.

בחינת גרסתו של המערער בבימ"ש קמא מעלה כי זו נעדרת כל אחיזה במציאות עד כדי אבסורד, ככל הנראה מתוך ניסיון למלט את עצמו מן הדין.

כך, המערער אינו מהסס לטעון בבימ"ש קמא -**חרף קיומו של הסרטון האמור**- כי כביכול במהלך הדרך נשואת כתב האישום **סטה שתי סטיות בנתיב נסיעתו, זאת ותו לא** (פרו' עמ' 13 ש' 19-20).

בנקודה זו יוער כי בגרסתו מודה המערער כי אכן מיהר לאסוף את נכדו (פרו' עמ' 14 ' 13 ש' 16-18 ש' 26-32) -ממש כפי שצוין בדו"ח המתנדב שרון, ואף מתיישב עם נהיגה נחפזת ומהירה באופן מיוחד.

למותר לציין כי העובדה לפיה **מודה המערער בבימ"ש קמא כי ביקש מהשוטר שרון להסתפק באזהרה וכי הבין את שעשה** (פרו' עמ' 14 ש' 21-25) בהחלט משמשת **ראשית הודיה** אם לא למעלה מכך בנסיבות אלה.

מן המקובץ- הראיות מוכיחות את העובדות הנטענות בכתב האישום, והעובדות שהוכחו- מגבשות עבירה של נהיגה בקלות ראש במהירות מופרזת המסכנת את ציבור המשתמשים בדרך.

לאור כל האמור, קביעתו של בימ"ש קמא לפיה התשתית הראייתית שנפרסה בפניו מוכיחה מעל לכל ספק סביר כי המערער נהג בקלות ראש הינה מסקנה משפטית סבירה, מתקבלת על הדעת, והמתיישבת עם חומר הראיות.

אף בנוגע לעונש שהושת על המערער לא נמצא כל דופי או פגם המצדיקים התערבות ערכאה זו.

בצידה של העבירה בה הורשע המערער התווה המחוקק ענישה מקסימלית של מאסר שנתיים או קנס כאמור בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין, התשל"ז-1977, שעניינו עד 75,300 שקלים חדשים.

יש לציין כי בעניינו של המערער לא קיימת תקופת פסילת מינימום, בניגוד לנטען, הואיל ובהתאם לפקודת התעבורה-העבירה בה הורשע נמנית על העבירות בתוספת השנייה לפקודה, כשבהתאם לסעיפים 37 ו-38

לפקודה, הקובעים עונשי פסילה מינימליים, מדובר בעבירות מהתוספת השנייה רק מקום בו הורשע הנאשם בשנתיים עובר לכך על אחת העבירות מהתוספת הראשונה או השנייה, או לחילופין- אם מדובר בעבירה מהתוספת השנייה שגרמה לתאונת דרכים בה נחבל אדם או ניזוק רכוש.

המערער אינו נכנס בגדרן של חלופות אלה, ולכן אין עונש פסילת מינימום חובה בעניינו.

עם זאת, נוכח העונש המרבי בצידה של העבירה בה הורשע, לצד נסיבות ביצוע העבירה, עברו התעברותי המכביד, והעובדה כי חרף קיומו של סרטון ביכר לנהל הליך משפטי עד תום, הרי שאין בקנס שהושת עליו ובפסילה בפועל שהושתו עליו- משום עונש בלתי סביר, ועל כן אין מקום להתערב בו.

5. לאור כל האמור, דין הערעור להידחות על שני חלקיו.

ניתן היום, י"ז חשוון תשע"ח, 06 נובמבר 2017, במעמד הצדדים.